

Beleid cameratoezicht sportlocaties gemeente Midden-Drenthe 2024 – 2029

Inhoudsopgave

Inleiding

1. Gemeentelijk beleidskader

1.1 Raadsprogramma 2022 – 2026

1.2 Bestuursakkoord 2022 – 2026

1.3 Integraal Veiligheidsplan 2023 – 2027

2. Doel van cameratoezicht bij sportlocaties

3. Locaties camera's bij de sportlocaties in Midden-Drenthe

4. Wet- en regelgeving m.b.t. cameratoezicht

4.1 Gemeentewet

4.2 Algemene Plaatselijke Verordening

4.3 Algemene Verordening Gegevensbescherming

4.4 Richtlijn van de European Data Protection Board (EDPB)

4.5 Archiefwet

5. Voorwaarden voor cameratoezicht

5.1 Noodzaak en subsidiariteit

5.2 Proportionaliteit

5.3 Maximale bescherming van de privacy

5.4 Data minimalisatie

5.5 Opslagtermijn beelden

5.6 Ondernemingsraad

6. Beveiliging van de gegevens

6.1 Camera's

6.2 Opslag beelden

6.3 Monitoren en devices

6.4 Software

6.5 Autorisatie gebruikers

6.6 Logboek incidenten

6.7 Protocol cameratoezicht

7. Uitbreiding aantal camera's

7.1 Zwembad De Peppel

7.2 Gymzaal De Sprong

7.3 Afwegingskader voor plaatsing nieuwe camera's

8. Financieel kader

8.1 Vervanging van camera's

8.2 Uitbreiding van het aantal camera's

8.3 Overige kosten m.b.t. herinrichting cameratoezicht

8.4 Kosten van extern beheer

8.5 Communicatiekosten

8.6 Benodigd budget nieuw camerabeleid

Bijlage 1 Protocol cameratoezicht sportlocaties gemeente Midden-Drenthe 2024

Bijlage 2 Afwegingskader nieuw te plaatsen camera's bij sportlocaties

Beleid cameratoezicht sportlocaties gemeente Midden-Drenthe 2024 – 2029

Inleiding

In het verleden heeft een aantal incidenten plaatsgevonden in en rond om gemeentelijke sportlocaties. Zo werd 's morgens bij de opening van een sporthal een insluiper betrapt en was er o.a. sprake van vernieling bij het buitenzwembad in Westerbork. Dit gaf aanleiding tot de vraag hoe het toezicht en de veiligheid in en rond een aantal gemeentelijke sportlocaties verbeterd kon worden. Beheerders en pachters van deze sportlocaties kunnen niet op meerdere plaatsen tegelijk zijn en buiten de openingstijden was er helemaal geen toezicht.

Omdat het inzetten van meer beheerders veel duurder was dan het plaatsen van camera's, is de afweging gemaakt dat camera's de beheerders konden ondersteunen bij het houden van toezicht en dat dit belang opweegt tegenover het belang van de privacy van de mensen die op de beelden te zien zijn. Sindsdien is er sprake van cameratoezicht bij een aantal sportlocaties in Midden-Drenthe.

Op grond van de wet- en regelgeving moet de gemeente beleid en procedures voor videobewaking vaststellen en de handhaving daarvan waarborgen. Periodiek moet worden getoetst of we voldoen aan de meest recente wet- en regelgeving op dit punt en moeten de afspraken hierover worden herijkt. In dit beleid en het bijbehorende "Protocol Cameratoezicht sportlocaties gemeente Midden-Drenthe 2024" wordt dit nader uitgewerkt voor cameratoezicht bij sportlocaties. Dit protocol is opgenomen als bijlage 1.

1. Gemeentelijk beleidskader

In dit hoofdstuk wordt het gemeentelijk kader weergegeven waarbinnen het beleid Cameratoezicht sportlocaties past.

1.1 Raadsprogramma 2022 – 2026

Voor het eerst in de geschiedenis van Midden-Drenthe hebben alle acht partijen in de gemeenteraad, samen een programma opgesteld met de doelen waar ze deze periode aan willen samenwerken. Centraal in het Raadsprogramma staat participatie en het zoeken naar de verbinding op alle niveaus.

1.2 Bestuursakkoord 2022 - 2026

Gemeentebelangen, PvdA, CDA en Groen Links hebben voor deze collegeperiode een bestuursakkoord gesloten dat nauw aansluit bij wat er in het raadsprogramma staat. Dit past bij de verbinding die alle acht partijen in de gemeenteraad heel belangrijk vinden.

De rode draad in het Bestuursakkoord 2022 – 2026 is participatie en het versterken daarvan. Sportactiviteiten dragen daaraan bij en versterken de onderlinge verbondenheid. In het Bestuursakkoord staat dat het college voornemens is om het niveau aan sportvoorzieningen op peil te houden en aandacht te besteden aan de sporthallen. Vanuit het Accommodatiebeheer past daarbij ook aandacht voor het beleid met betrekking tot het cameratoezicht bij een aantal sportlocaties en het herijken van de afspraken rond dit cameratoezicht.

1.3 Integraal Veiligheidsplan 2023 - 2027

In het “Integraal Veiligheidsplan 2023-2027 Gemeente Midden-Drenthe” wordt het belang van veiligheid zo geformuleerd: “Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een prettige en gezonde leefomgeving. We willen dat inwoners, ondernemers en bezoekers zich veilig voelen in Midden-Drenthe en dat de gemeente veilig is. De gemeente voert regie op veiligheid. Een veilig Midden-Drenthe kunnen wij alleen bereiken door gezamenlijke inspanningen om onveiligheid te voorkomen en aan te pakken.” (p.2)

De inzet van cameratoezicht past goed in de structurele aanpak van het verminderen van diefstal, drugsoverlast, vandalisme, vernielingen, e.d. Bovendien draagt cameratoezicht bij aan het gevoel van veiligheid.

2. Doel van cameratoezicht bij sportlocaties

Het doel van cameratoezicht bij sportlocaties in onze gemeente is vierledig:

1. het is een hulpmiddel voor de beheerders en pachters van sportlocaties bij het beschermen van (gemeentelijke) eigendommen en het houden van toezicht
2. het vergroten van het gevoel van veiligheid bij de beheerders, pachters, gebruikers en bezoekers van deze locaties
3. preventie en daardoor vermindering van het aantal incidenten
4. ondersteuning van de politie of opsporingsambtenaren bij onderzoek en opsporing naar aanleiding van calamiteiten of incidenten als diefstal, beschadiging van eigendommen en ander ongewenst gedrag.

Hiervoor worden vaste camera's ingezet die beelden opnemen zodra ze beweging registreren. Deze camerabeelden worden maximaal 4 weken opgeslagen en daarna overschreven. Er worden geen geluidsopnamen gemaakt. De ingezette camera's beschikken niet over de mogelijkheid tot gezichtsherkenning. Er zijn geen mobiele of verborgen camera's.

De camerabeelden mogen uitsluitend gebruikt worden voor bovengenoemde doelen. De camerabeelden mogen niet gebruikt worden als personeelsvolgsysteem of voor het verwerken van bijzondere persoonsgegevens van medewerkers, zoals huidskleur, wel of niet bril dragend, mogelijke uitingen van geloofs-overtuigingen zoals het dragen van een hoofddoek of keppeltje enz.

3. Locaties camera's bij de sportlocaties in Midden-Drenthe

In onze gemeente hangen camera's bij de volgende sportlocaties:

1. De Drenthehal in Beilen
2. Zwembad De Smelte in Smilde
3. Sporthal De Smelte in Smilde
4. De MFA De Spil in Bovensmilde
5. Buitenzwembad De Boskamp in Westerbork

6. Gymzaal De Sprong in Beilen

Er hangen geen camera's in kleedkamers, doucheruimtes, toiletten en de ruimtes waar gesport wordt. De hoeveelheid camera's varieert van 3 tot 8 per locatie.

De camera's in onze gemeente zijn zodanig geplaatst dat de ingangen en "verkeersruimtes" (lees: gangen en centraal gelegen hallen) in beeld gebracht worden.

4. Wet- en regelgeving m.b.t. cameratoezicht

Cameratoezicht moet voldoen aan de wet- en regelgeving. Er zijn vele wetten en regels die betrekking hebben op cameratoezicht. Met betrekking tot cameratoezicht bij sportlocaties zijn vooral van belang:

- Art. 151 c, art. 160 en art. 172 van de Gemeentewet (Gw)
- Art. 2.77 Algemene Plaatselijke Verordening Midden-Drenthe 2020 (APV)
- Algemene wet bestuursrecht (Awb)
- Wet politiegegevens (Wpg)
- Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
- Richtlijn van de European Data Protection Board (EDPB) nl. "Richtsnoer 3/2019 inzake de verwerking van persoonsgegevens door middel van videoapparatuur, versie 2.0, vastgesteld op 29 januari 2020"
- Art. 8 Europees Verdrag van de rechten van de mens (EVRM)
- Art. 27 Wet op de ondernemingsraden (WOR)
- Art. 3 en 5 Archiefwet (Aw)

Veel van bovengenoemde wetten en regels hebben tot doel de privacy te waarborgen. Een paar wetten en regels die voor cameratoezicht bij sportlocaties van belang zijn, worden hieronder toegelicht.

4.1 Gemeentewet

Art. 151 c van de Gemeentewet regelt de bevoegdheid van de Raad om de burgemeester bij verordening de bevoegdheid te verlenen om cameratoezicht in te stellen. Op grond van de gemeentewet art. 160, lid 1, aanhef en onder c en e is het college bevoegd om regels over de organisatie vast te stellen en tot privaatrechtelijke handelingen van de gemeente te besluiten. Op grond hiervan is het college bevoegd om dit beleid cameratoezicht bij sportlocaties en het hierin opgenomen protocol cameratoezicht vast te stellen.

4.2 Algemene Plaatselijke Verordening

Art. 2.77 Algemene Plaatselijke Verordening 2020 van Midden-Drenthe regelt dat de burgemeester bevoegd is om cameratoezicht in te stellen.

4.3 Algemene Verordening Gegevensbescherming

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) bevat onder andere de regels met betrekking tot de bescherming van de privacy. Als er sprake is van een systematische inzet van cameratoezicht, is op basis van de AVG een Dpia (Data Protection Impact Assessment) noodzakelijk. Midden-Drenthe beschikt over een recente Dpia (juni 2023) met betrekking tot cameratoezicht bij een aantal gemeentelijke sportlocaties. Deze Dpia heeft geleid tot een aantal voorstellen die zijn opgenomen in dit beleid. Na vaststelling en uitvoering van de voorstellen in dit beleid met betrekking tot camera's bij sportlocaties

en het beheer ervan, is een nieuwe Dpia nodig om de dan ontstane (gewenste) situatie opnieuw in kaart te brengen.

4.4 Richtlijn van de European Data Protection Board (EDPB)

In "Richtsnoer 3/2019 inzake de verwerking van persoonsgegevens door middel van videoapparatuur, versie 2.0, vastgesteld op 29 januari 2020" staan de richtlijnen waar cameratoezicht volgens de AVG aan moet voldoen. Deze richtlijnen zijn verwerkt in het "Protocol Cameratoezicht sportlocaties gemeente Midden-Drenthe 2024" (zie bijlage 1).

4.5 Archiefwet

De wettelijke bewaartermijn van camerabeelden bedraagt maximaal 4 weken, tenzij er sprake is van bijvoorbeeld een incident. In dat geval geldt er een uitzondering op de bewaartermijn van de opgenomen beelden.

Als er sprake is van een incident of wanneer de politie of een opsporingsambtenaar de camerabeelden vordert, kunnen beelden net zo lang bewaard worden als nodig is in het kader van onderzoek, opsporing enz. In dat geval moet men handmatig de beelden veiligstellen op een beveiligd extern medium zoals een versleutelde USB of versleutelde harde schijf, zodat de beelden van die dag niet overschreven worden en daardoor beschikbaar blijven voor nader onderzoek.

Op grond van de Archiefwet wordt het beheer van gegevens bewaakt en gehandhaafd. Op een zogeheten Selectielijst staat hoe lang gegevens bewaard worden en of en wanneer ze vernietigd zijn na het verstrijken van die termijn. Doordat de wettelijke maximale bewaartermijn van 28 dagen is ingeregeld op alle camera's bij onze sportlocaties, wordt hieraan voldaan.

5. Voorwaarden voor cameratoezicht

Er zijn meerdere vormen van cameratoezicht mogelijk. Bij cameratoezicht in de openbare ruimte waar veel incidenten zijn, bijvoorbeeld rond een station of in een uitgaansgebied, zijn de camera's meestal eigendom van de politie en dan komen de beelden alleen bij de meldkamer van de politie terecht.

Het is ook mogelijk dat de gemeente zelf uit preventief oogpunt cameratoezicht instelt. De ervaring leert dat het plaatsen van camera's het aantal incidenten op die plaats doet dalen.

In dit beleid cameratoezicht bij sportlocaties, gaat het uitsluitend om het cameratoezicht in en bij de ingangen van een aantal gemeentelijke sportlocaties in Midden-Drenthe. De openbare ruimte wordt zo min mogelijk in beeld gebracht. Voor deze vorm van cameratoezicht is het college verantwoordelijk. De camera's zijn van de gemeente en de gemeente is verantwoordelijk voor het beeldmateriaal en zorgt dat er wordt voldaan aan de wet- en regelgeving die hiervoor geldt.

De belangrijkste voorwaarden voor cameratoezicht bij sportlocaties zijn:

5.1 Noodzaak en subsidiariteit

Allereerst moet grondig worden afgewogen of er een noodzaak is om cameratoezicht in te zetten en of er geen andere middelen zijn om hetzelfde doel te bereiken met minder impact op de privacy voor de mensen die in beeld komen (dit laatste wordt de subsidiariteitsvereiste genoemd). Zo wordt bijvoorbeeld gezorgd voor goede verlichting, maar dat alleen is niet voldoende om bij te dragen aan een gevoel van veiligheid als je geen zicht hebt op de gang of hal waar zich mensen kunnen ophouden op momenten dat je die daar niet verwacht, bijvoorbeeld tegen sluitingstijd.

Onlangs is op basis van gesprekken met beheerders, betrokken teamleiders en pachters opnieuw vastgesteld dat cameratoezicht bij de sportlocaties voldoet aan het doel waarvoor zij ingezet wordt: preventie en een hulpmiddel bij het houden van toezicht. Het aantal incidenten is volgens de beheerders lager geworden na plaatsing van de camera's. Er gaat dus een preventieve werking van uit.

Bovendien draagt het volgens hen zeker bij aan een gevoel van veiligheid van betrokkenen. De beheerders kijken voor ze de sporthal of het zwembad na gebruik afsluiten, op de livebeelden of ze veilig het pand kunnen verlaten.

Het alternatief zou permanente bewaking door beheerders of pachters kunnen zijn. Dat is onder meer uit financieel oogpunt niet reëel. Ook kan men niet tegelijkertijd op alle locaties zijn die in de gaten moeten worden gehouden. Cameratoezicht is een betaalbaar en goed middel om de beheerders en de pachters te ondersteunen bij hun werkzaamheden. Er is geen alternatief om hetzelfde resultaat te verkrijgen tegen vergelijkbare kosten en met minder impact op de privacy van betrokkenen.

5.2 Proportionaliteit

Bij de proportionaliteitsvereiste speelt de afweging een rol of de inbreuk op de privacy van personen door het filmen en tijdelijk bewaren van de beelden, op weegt tegen het belang waarvoor cameratoezicht wordt ingezet: het bewaken van (gemeentelijke) eigendommen en het houden van toezicht.

Op basis van gesprekken met betrokkenen is opnieuw vastgesteld dat de noodzaak van cameratoezicht zwaarder weegt dan de inbreuk op de privacy van de personen die gefilmd worden omdat het cameratoezicht voldoet aan de vigerende wet- en regelgeving. In het "Protocol cameratoezicht sportlocaties gemeente Midden-Drenthe 2024" komen o.a. de rechten van de gefilmde personen aan de orde.

5.3 Maximale bescherming van de privacy

Een belangrijke voorwaarde voor het toestaan van cameratoezicht bij sportlocaties is dat de privacy van sporters en alle andere betrokkenen, zo min mogelijk geschaad wordt. Zo is het niet toegestaan camera's te plaatsen op plekken als een kleedkamer, toilet of doucheruimte. Ook mag een camera in een hal of gang niet zodanig geplaatst zijn dat er zicht is op een kleedkamer, toilet of doucheruimte als de deur geopend wordt. Alle camera's zijn zo geplaatst dat hieraan wordt voldaan. Er hangen geen camera's in de ruimtes waar gesport wordt.

Daarnaast is het belangrijk dat betrokkenen weten dat er cameratoezicht is bij een locatie. Het is daarom verplicht om bij de ingangen van locaties waar camera's hangen, duidelijk aan te geven dat er sprake is van cameratoezicht. Op alle locaties waar in onze gemeente camera's hangen, zijn de verplichte

stickers op of bij de toegangsdeuren aangebracht waarop wordt aangegeven dat er sprake is van cameratoezicht.

Het protocol cameratoezicht wordt de dag na vaststelling gepubliceerd en wordt geplaatst op de website van de gemeente. Op de toegangsdeuren van de sportlocaties met cameratoezicht ontbreekt nog een QR-code en een korte tekst waarin verwezen wordt naar de gemeentelijke website voor meer informatie.

Voorstel nieuw beleid: er komt een tekst over cameratoezicht op de gemeentelijke website. Na vaststelling van dit beleid komt er een link naar het protocol cameratoezicht op die pagina. Van deze pagina wordt een QR-code gemaakt. We laten nieuwe stickers maken waarop staat dat men voor meer informatie over cameratoezicht kan kijken op www.middendrenthe.nl en er komt een QR-code op die naar de betreffende pagina verwijst. Deze stickers worden duidelijk zichtbaar geplaatst bij de ingang van alle locaties waar cameratoezicht is.

5.4 Data minimalisatie

Er mogen geen beelden worden opgenomen die niet het belang dienen van de doelen met betrekking tot cameratoezicht in en rond de sportaccommodaties zoals genoemd in Hoofdstuk 2 of die de privacy ontoelaatbaar schenden. De openbare ruimte moet dus zo min mogelijk in beeld zijn en het is niet toegestaan om camera's te richten op woonhuizen of privé-vertrekken. Ook is het niet toegestaan om gesprekken of geluiden op te nemen. De in onze gemeente geplaatste camera's bij de sportlocaties voldoen hieraan.

5.5 Opslagtermijn beelden

Omdat de camera's alleen aangaan als er beweging wordt waargenomen, is de hoeveelheid opgeslagen informatie per camera verschillend.

Zodra de maximale bewaartermijn van 28 dagen is bereikt, worden beelden van een nieuwe dag, automatisch over de beelden van de oudste dag gezet. Wordt er zoveel beweging vastgelegd dat de opslag eerder vol is, dan worden de nieuwe beelden over de oudste beelden geschreven.

Beelden die veiliggesteld zijn, worden niet automatisch overschreven, zodat ze beschikbaar zijn voor opsporing en onderzoek. Is het bewaren van deze camerabeelden niet langer noodzakelijk, dan worden ze eveneens door de ambtenaar die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Archiefwet, vernietigd.

5.6 Ondernemingsraad

Omdat ook medewerkers van de gemeente in beeld komen als zij de sportlocaties met cameratoezicht betreden, is instemming van de OR van de gemeente Midden-Drenthe nodig met betrekking tot cameratoezicht. Op grond van art. 27 van de Wet op de Ondernemingsraden (WOR) moet de werkgever de OR om instemming vragen voor een regeling voor het gebruik van personeelsgegevens of een personeelsvolgsysteem.

De camerabeelden zouden gebruikt kunnen worden voor doeleinden die niet stroken met de doelen waarvoor dit cameratoezicht is ingesteld. Daarom wordt nadrukkelijk gesteld dat de camerabeelden

niet gebruikt mogen worden voor het controleren van de aanwezigheid, het gedrag of de prestaties van de medewerkers. Cameratoezicht als bedoeld in dit beleid, mag niet gebruikt worden als een personeelsvolgsysteem. De OR heeft ingestemd met cameratoezicht voor de in paragraaf 2 genoemde doelen.

6. Beveiliging van de gegevens

Aan de ene kant gaat het bij de beveiliging van de gegevens (waaronder de opgenomen camerabeelden) om de hardware en software die bij cameratoezicht nodig is. Aan de andere kant heeft de beveiliging van de gegevens die de camera's registreren ook te maken met de manier waarop de betrokkenen in hun dagelijkse werk omgaan met deze gegevens. De gedragskant.

Daarnaast is van belang dat processen helder vastgelegd zijn en dat een en ander op de juiste manier wordt geregistreerd zodat deze gegevens conform de wet- en regelgeving worden opgeslagen en vernietigd na het verstrijken van de daarvoor geldende termijnen. Dit betreft de juridische en organisatorische kant van de databeveiliging.

6.1 Camera's

De huidige camera's dateren uit 2014 en zijn verouderd en afgeschreven. Zij voldoen niet meer aan de huidige kwaliteits- en veiligheidseisen die aan beveiligingscamera's moeten worden gesteld. Alle 26 camera's zijn derhalve aan vervanging toe.

Voorstel nieuw beleid: we vervangen de huidige camera's door camera's die voldoen aan de huidige kwaliteits- en veiligheidseisen.

Omdat er geen budget begroot was voor tijdige vervanging van de camera's, is bij de Perspectiefnota een bedrag van € 60.000,- aangevraagd.

6.2 Opslag beelden

De beelden van de camera's in onze gemeente worden momenteel alleen op locatie (van de sporthal of het zwembad) opgeslagen op de harde schijf van de desbetreffende camera. Er worden geen backups gemaakt. De harde schijven zijn stevig aan muren bevestigd om diefstal ervan te voorkomen. Er is geen onderhoudscontract met de leverancier, waardoor er geen updates geïnstalleerd worden, tenzij de gemeente daar expliciet opdracht toe geeft. Dit is een onwenselijke situatie.

Voorstel nieuw beleid: de beelden worden opgeslagen op een afgeschermd server bij een daartoe gecontracteerd bedrijf dat er tevens voor zorgt dat er updates uitgevoerd worden en dat de software van de camera's up to date is en voorzien van alle beschikbare beveiligingsupdates. Dit bedrijf heeft zelf geen toegang tot de camerabeelden.

6.3 Monitoren en devices

Op een paar sportlocaties hangen monitoren waarop de livebeelden van alle in dat pand aanwezige camera's tegelijkertijd te zien zijn. Desgewenst kan men de beelden per camera op een volledig scherm

zien. Deze monitoren geven de beheerders en pachters de mogelijkheid om snel een beeld te hebben van de situatie in het pand waarin zij werken.

De monitoren waarop de beelden live bekeken kunnen worden, hangen op plaatsen die niet openbaar toegankelijk zijn. Deze personeelsruimtes worden na werktijd afgesloten.

Omdat de beheerders niet altijd in hun kantoor zijn waar de monitor hangt, kunnen zij op hun telefoons, tablets of I-Pads 24/7 livebeelden zien, dan wel teruggezien. Deze devices worden beveiligd met de persoonlijke wachtwoorden van de gebruikers. In de volgende paragrafen wordt nader ingegaan op de autorisatie met betrekking tot het kunnen bekijken en terugzien van de beelden.

6.4 Software

De beheerders en pachters van de sportlocaties hebben via een app op hun telefoon, I-Pad of tablet toegang tot de livebeelden van de locatie waar ze werken. Deze app wordt beveiligd door het gebruik van een wachtwoord dat -op verzoek van de gemeente- door de leverancier van de software ingesteld is. Ook dit is een onwenselijke situatie.

Voorstel nieuw beleid: Team Informatisering is verantwoordelijk voor het aanmaken van gebruikersaccounts voor allen die hiermee moeten werken. Team Informatisering zorgt ervoor dat op alle gebruikersaccounts een wachtwoord wordt afgedwongen dat in lijn is met het wachtwoordbeleid van de gemeente. Team Informatisering heeft de mogelijkheid om uitdraaien te maken van iedereen die een account heeft in de software waarmee beelden bekeken en teruggekeken kunnen worden.

Voorstel nieuw beleid: Team Informatisering en Facilitair zorgen er gezamenlijk voor dat een leverancier gecontracteerd wordt die de software levert en beheert waarmee de camerabeelden op een monitor, telefoon, laptop, I-Pad of tablet te zien zijn. De leverancier ziet erop toe dat er gedegen patchmanagement plaatsvindt en dat er back-ups van de configuratie gemaakt worden. De leverancier heeft zelf geen toegang tot de camerabeelden.

6.5 Autorisatie gebruikers

Volgens het Algemeen Mandaatbesluit Midden-Drenthe 2022, ligt de bevoegdheid bij de teamleider Buitendienst om toezichhouders aan te wijzen. In onze gemeente zijn dat de ambtenaren die zijn aangesteld als beheerder van de sportlocatie waar het gaat om het toezicht in en om de gemeentelijke sportlocaties (*In dit beleid en het protocol Cameratoezicht wordt het woord "toezichthouder" verder gebruikt voor de beheerders en pachters van de gemeentelijke sportlocaties die belast zijn met het houden van toezicht in en om de sportlocatie. Dat is dus een andere invulling dan het begrip toezichthouder als bedoeld in art. 5.11 Awb waarbij het gaat om het handhaven van wetten en regelgeving.*) Ook de pachters die de horecagelegenheid in een sportlocatie huren, worden volgens de met hen gesloten pachtovereenkomst, geacht toezicht te houden op het gehele gebruik van de sporthal en de directe omgeving van de sporthal.

De ambtenaren die zijn aangesteld als beheerder van een sportlocatie en de pachters hebben de mogelijkheid om via de app 24/7 livebeelden te kunnen bekijken op hun telefoon of I-Pad. Zij hebben alleen toegang tot de camerabeelden van de locatie waar zij werken. Zij kunnen deze beelden ook op afstand live bekijken, ook op dagen en momenten dat zij niet werken. Hierdoor kunnen zij -bijvoorbeeld op afroep van een medewerker van de sporthal -altijd de livebeelden zien van de camera van bijvoorbeeld de hal en de toegangsdeur van de sportlocatie.

Pachters van de kantines van de Drenthehal en de Smelte hebben wel de mogelijkheid om 24/7 beelden live te bekijken, maar niet om beelden terug te zien. De beheerders hebben momenteel ook de mogelijkheid om beelden terug te kijken via de app. Hiervoor geldt de strikte afspraak dat zij dit niet mogen doen, tenzij ze hiertoe opdracht hebben gekregen van hun teamleider en de teamleider of de politie daarbij aanwezig zijn.

Er is momenteel niemand binnen de gemeente die beschikt over toegang tot de live beelden van alle locaties waar cameratoezicht plaatsvindt. Dit betekent dat bij een calamiteit alleen de beheerder van die locatie gevraagd kan worden naar de live beelden te kijken.

Voorstel nieuw beleid: de accommodatiebeheerder, de teamleider Buitendienst en Team Informatisering krijgen via de app 24/7 toegang tot alle livebeelden van alle camera's en kunnen die beelden terugzien. Voor hen geldt dat zij alleen van deze opties gebruik maken als dat uit hoofde van hun functie noodzakelijk is, bijvoorbeeld in geval van een calamiteit.

Het protocol cameratoezicht (zie 6.7 en de bijlage) biedt het kader waarbinnen men gebruik kan maken van de verkregen bevoegdheid.

Om het terugzien van beelden maximaal te beveiligen, wordt een tweestaps verificatie voorgesteld. Dit betekent dat iedereen die geautoriseerd is om onder bepaalde omstandigheden beelden te kunnen terugzien, eerst nog een bepaalde code moeten invoeren voordat ze toegang krijgen tot de mogelijkheid om daadwerkelijk de beelden terug te kunnen zien. Deze code wordt automatisch gegenereerd en via een sms bericht of email toegestuurd.

Voorstel nieuw beleid: er komt een tweestaps verificatie voor het terugzien van de beelden.

De teamleider is verantwoordelijk voor het tijdig doorgeven van wijzigingen aan Team Informatisering, zodat autorisaties tijdig kunnen worden ingetrokken, dan wel toegekend. Elk half jaar dient de teamleider de actieve accounts te vergelijken met een overzicht van Team Informatisering van de geautoriseerde medewerkers.

6.6 Logboek incidenten

Er wordt momenteel niet uniform geregistreerd welke incidenten er in en rond de sportlocaties hebben plaatsgevonden en waar en wanneer deze plaatsvonden. Evenmin worden gegevens geregistreerd met betrekking tot het veilig stellen, opvragen en terugzien van beelden.

In het kader van het verantwoordingsbeginsel is het van belang dat bijgehouden wordt welke incidenten er hebben plaatsgevonden. Dat kunnen incidenten zijn die de sportaccommodatie betreffen, maar ook incidenten in de directe omgeving waarbij de camerabeelden door de politie zijn opgevraagd. De registratie van incidenten kan benut worden voor het instellen of veranderen van procedures om dergelijke incidenten in de toekomst te voorkomen of te beheren.

Voorstel nieuw beleid: in het protocol cameratoezicht wordt opgenomen dat digitaal een logboek wordt bijgehouden van alle incidenten en alle keren dat beelden worden veiliggesteld en teruggezien onder vermelding van soort incident, eventuele schade, plaats, datum en tijdstip en wie de beelden heeft opgevraagd en wie de beelden heeft teruggezien.

6.7 Protocol cameratoezicht

De werkafspraken over het bekijken van de camerabeelden zijn via de teamleider mondeling en schriftelijk overgedragen aan de toezichthouders die de livebeelden mogen zien. De behoefte bestaat om deze afspraken op te nemen in een protocol zodat iedereen die bij het cameratoezicht betrokken is, op dezelfde manier geïnformeerd wordt over de regels die hiervoor gelden. Met de vaststelling van dit protocol worden de zorgvuldige en integere inzet van cameratoezicht en de privacybescherming van bezoekers gewaarborgd.

Voorstel nieuw beleid: het college stelt bijgaand protocol cameratoezicht vast waarin alle afspraken staan met betrekking tot de manier waarop in onze gemeente om wordt gegaan met cameratoezicht.

7. Uitbreiding aantal camera's

Uit de gesprekken met de bij dit onderwerp betrokkenen, kwam de wens naar voren om ook bij zwembad De Peppel in Beilen cameratoezicht in te stellen en om het cameratoezicht met een extra camera uit te breiden bij De Sprong.

7.1 Zwembad De Peppel

De Peppel is een gebouw met verspringende gevels. Bij de personeelsuitgang aan de zijkant van het gebouw heeft men geen zicht op de voorzijde van het gebouw en de parkeerplaats. Ook kan men bij de personeelsuitgang van binnenuit niet zien wat er buiten direct naast deze deur gebeurt. De medewerkers van het zwembad voelen zich niet altijd veilig als het buiten donker is of als zij het zwembad moeten sluiten en als laatsten naar huis gaan.

Er zijn signalen dat er regelmatig sprake is van drugsoverlast op de parkeerplaats voor de ingang van het zwembad De Peppel. De politie kent de signalen en komt af en toe extra patrouilleren op het parkeerterrein. Toch kan dit niet voorkomen dat er een gevoel van onveiligheid ontstaat als waargenomen wordt dat sommigen het parkeerterrein alleen gebruiken als ontmoetingsplek om iets aan de bestuurder van een andere auto door te geven via de autoraampjes.

Cameratoezicht rond de hoofdingang en de personeelsuitgang van het gebouw, stelt het badpersoneel in staat om te kijken of alles rustig is buiten. Dat kan voor hen en bezoekers bijdragen aan het vergroten van het gevoel van veiligheid.

Voorstel nieuw beleid: er komt cameratoezicht bij De Peppel.

7.2 Gymzaal De Sprong

Bij gymzaal De Sprong hangen aan drie zijden van het gebouw camera's waar zich deuren bevinden. Hierdoor is zicht op de hoofdingang, de deur van de nooduitgang en aan de andere zijde, de deur naar het materialenhok. Recent werd de achterzijde waar geen camera hangt, beklad met graffiti. De dader(s) kon(den) deze plek ongezien bereiken en verlaten, waardoor de kosten van het laten verwijderen van de graffiti, vooralsnog niet verhaald kon worden op de dader(s). Door ook aan de achterzijde van het gebouw een camera te plaatsen wordt de preventieve werking versterkt.

Voorstel nieuw beleid: er komt een extra camera bij aan de achterzijde van De Sprong.

7.3 Afwegingskader voor plaatsing nieuwe camera's

De maatschappij is voortdurend in ontwikkeling. Het stimuleren van sportbeoefening zal naar verwachting in onze gemeente ook de komende jaren veel aandacht krijgen. Dat kan ertoe leiden dat er nieuwe gemeentelijke sportlocaties bij komen.

Ook kan de situatie rond de huidige sportlocaties veranderen, waardoor de wens ontstaat om ook daar cameratoezicht in te stellen als hulpmiddel bij het houden van toezicht. Of om daar waar al cameratoezicht is, een camera bij te plaatsen, bijvoorbeeld omdat op een plek die nu nog buiten zicht van de camera's is, ongeregelde plaatsen vinden.

Om over te kunnen gaan tot plaatsing van nieuwe camera's of om bestaande camera's weg te kunnen halen, is een afwegingskader nodig. Dat afwegingskader moet aansluiten bij de voorwaarden voor cameratoezicht zoals in dit beleid worden besproken, maar ook bij de dan geldende wet- en regelgeving.

Op grond van dat afwegingskader kan het college in de toekomst (met inachtneming van de dan geldende wet- en regelgeving) besluiten tot de inzet van extra camera's of juist het weghalen van camera's bij sportlocaties.

Voorstel nieuw beleid: het college stelt met het vaststellen van dit beleid tevens het afwegingskader vast voor het plaatsen of weghalen van camera's bij sportlocaties, zoals vastgelegd in bijlage 2.

Periodiek, minimaal eens per 4 jaar, zal per locatie en per camera, opnieuw de afweging gemaakt moeten worden of het cameratoezicht bij die sportlocatie nog voldoet aan de daaraan gestelde voorwaarden. Bij het aangaan van iedere nieuwe overeenkomst voor het externe beheer van de bestaande camera's en nieuw te plaatsen camera's, zal dit getoetst worden. Ook als nieuwe wet- of regelgeving daartoe aanleiding geeft, zal die toetsing nodig zijn.

8. Financieel kader

8.1 Vervanging van camera's

Zoals gezegd zijn alle camera's afgeschreven en voldoen de camera's die hangen bij de sportlocaties in onze gemeente niet meer aan de huidige kwaliteits- en veiligheidseisen. Voorgesteld wordt dan ook om alle 26 camera's te vervangen door camera's die daar wel aan voldoen.

8.2 Uitbreiding van het aantal camera's

Bij het personeel van zwembad de Peppel bestaat al jaren de behoefte aan cameratoezicht bij de ingangen. Voorgesteld wordt om hier 3 camera's te plaatsen, zodat het personeel op iedere gewenste plek

in het zwembad zicht heeft op de uitgangen en de hal waar men binnenkomt. Voorgesteld wordt bij de Sprong een extra camera te plaatsen aan de achterzijde.

De kosten van uitbreiding met vier camera's en vervanging van de huidige camera's worden geraamd op € 750,- per camera, uitgaande van 30 benodigde camera's.

8.3 Overige kosten met betrekking tot herinrichting cameratoezicht

Om alle huidige camera's te vervangen en een aantal camera's bij te plaatsen is ook budget nodig, evenals voor alle bijkomende incidentele kosten die nodig zijn om het hele systeem van cameratoezicht bij de sportlocaties anders in te richten. Hiervoor wordt een incidenteel budget van € 17.500,- begroot.

8.4 Kosten van extern beheer

Uit oogpunt van digitale veiligheid en kwaliteitseisen, wordt voorgesteld om het beheer van de camera's en de opslag van beelden extern te organiseren. Op deze wijze wordt maximaal voorkomen dat eventueel misbruik van een veiligheidslek via de camera's zou kunnen ontstaan bij de gemeentelijke servers wat zou kunnen leiden tot ongewenste toegang tot servers van de gemeente. Om dit middels een aanbesteding te kunnen regelen, worden de kosten van het inrichten van extern beheer geraamd op € 15.000,- incidenteel.

De kosten van beheer bij een externe partij worden geraamd op € 5.000,- structureel per jaar.

8.5 Communicatiekosten

Om het publiek optimaal te informeren over het cameratoezicht, moeten er extra stickers gemaakt worden met de QR code die verwijst naar de link op de website met meer informatie over cameratoezicht bij sportlocaties. Onze afdeling communicatie kan zelf de benodigde webpagina inrichten en er een QR code van maken. Het maken van een sticker kan via hen worden uitbesteed. De kosten worden op een euro per sticker geraamd.

8.6 Benodigd budget nieuw camerabeleid

Kostensoort	Incidenteel of structureel	Benodigd budget
30 nieuwe camera's	incidenteel	€ 22.500,-
Inrichten extern beheer	incidenteel	€ 15.000,-
Herinrichting cameratoezicht	incidenteel	€ 17.500,-
Extern beheer	structureel	€ 5.000,-
QR codes maken	incidenteel	€ 0,- (via communicatie)
Stickers laten maken	incidenteel	€ 10,- (via communicatie)
Totale kosten		€ 60.010,-

Bij de Perspectiefnota is € 60.000,- aangevraagd om de kosten van nieuw camerabeleid te dekken.

Bijlage 1

Protocol Cameratoezicht sportlocaties gemeente Midden-Drenthe 2024

Burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Drenthe;

Gelet op:

- Art. 151 c, 160 en 172 Gemeentewet (Gw)
- Art. 2.77 Algemene Plaatselijke Verordening 2020 Midden-Drenthe (APV)
- Algemene wet bestuursrecht (Awb)
- Wet politiegegevens (Wpg)
- Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
- Richtlijn van de European Data Protection Board (EDPB) nl. "Richtsnoer 3/2019 inzake de verwerking van persoonsgegevens door middel van videoapparatuur, versie 2.0, vastgesteld op 29 januari 2020"
- Art. 8 Europees Verdrag van de rechten van de mens (EVRM)
- Art. 27 Wet op de ondernemingsraden (WOR)
- Art. 3 en 5 Archiefwet (Aw)

Overwegende:

- dat cameratoezicht een waardevol aanvullend instrument is bij het houden van toezicht in en rondom een aantal gemeentelijke sportlocaties
- dat in en rond een aantal gemeentelijke sportlocaties cameratoezicht wordt gehouden,
- dat het nodig is aan het gebruik van cameratoezicht nadere regels te stellen
- dat de werkafspraken over cameratoezicht in en rond gemeentelijke sportlocaties recent geëvalueerd zijn en getoetst zijn aan wet- en regelgeving
- dat bijgaand protocol alle eerder gemaakte werkafspraken vervangt

besluit:

vast te stellen het volgende

Protocol Cameratoezicht sportlocaties gemeente Midden-Drenthe 2024

Artikel 1 Begripsbepalingen

Accommodatiebeheerder : ambtenaren van de gemeente Midden-Drenthe die belast zijn met de taak om de gemeentelijke accommodaties te beheren (verhuren enz.).

Beheerders : ambtenaren van de gemeente Midden-Drenthe die door de teamleider Buitendienst of diens vervanger zijn aangewezen als toezichthouder van een gemeentelijke sportlocatie.

Toezichthouders : daartoe aangewezen beheerders alsmede pachters van sportlocaties.

Artikel 2 Doel cameratoezicht

Het doel van cameratoezicht bij sportlocaties in onze gemeente is vierledig:

1. het is een hulpmiddel voor de beheerders en pachters van sportlocaties bij het beschermen van (gemeentelijke) eigendommen en het houden van toezicht.
2. het vergroten van het gevoel van veiligheid bij de beheerders, pachters, gebruikers en bezoekers van deze locaties.
3. preventie en daardoor vermindering van het aantal incidenten.
4. ondersteuning van de politie en opsporingsambtenaren bij onderzoek en opsporing naar aanleiding van calamiteiten of incidenten als diefstal, beschadiging van eigendommen en ander ongewenst gedrag.

Artikel 3 Verantwoordelijkheid

1. De burgemeester wijst de plaatsen aan waar cameratoezicht wordt uitgeoefend en bepaalt de plaatsingsduur.
2. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Drenthe is verantwoordelijk voor het cameratoezicht bij sportlocaties.
3. De teamleider Buitendienst is bevoegd om toezichthouders aan te wijzen.

Artikel 4 Privacy

1. Het cameratoezicht is verenigbaar met de in artikel 2 genoemde doelen en het verkregen beeldmateriaal wordt uitsluitend voor die doelen gebruikt.
2. De camerabeelden worden gemaakt en opgeslagen met inachtneming van de wet- en regelgeving o.a. voor privacy.
3. De camera's zijn geplaatst bij ingangen en in verkeersruimtes van sportlocaties als de hal en de gangen. Daar waar extra toezicht nodig is, hangen camera's die het pad rond het pand in beeld brengen.
4. Er hangen geen camera's op plekken waar de privacy gerespecteerd dient te worden zoals kleedkamers, douches, toiletten en de ruimtes waar gesport wordt. De camera's zijn zodanig geplaatst dat ze geen camerabeelden van deze ruimtes kunnen maken als de toegangsdeur daartoe geopend is.
5. Er worden geen geluidsopnames gemaakt en er hangen geen verborgen camera's.

Artikel 5 Informatievoorziening

1. De gemeente informeert bezoekers van de sportlocaties waar camera's geplaatst zijn, met bordjes of stickers bij de ingang dat er sprake is van cameratoezicht. Tevens wordt o.a. via een QR-code verwezen naar de gemeentelijke website voor meer informatie over cameratoezicht.
2. Alle beheerders en pachters van de sportlocaties met cameratoezicht ontvangen dit protocol voorafgaand aan de inwerkingtreding.
3. Dit protocol wordt gepubliceerd en op de gemeentelijke website geplaatst en treedt daags na publicatie in werking.

Artikel 6 Beveiliging en beheer van opnameapparatuur en opnames

1. Team Informatisering maakt voor alle toezichthouders, accommodatiebeheerder en de teamleider Buitendienst een gebruikersaccount aan en is verantwoordelijk voor het configureren van alle mogelijke beveiligingsinstellingen die niet onder het beheer van de leverancier vallen.
2. De leverancier bewaakt dat de camera's zo zijn ingesteld dat de camerabeelden automatisch na maximaal 28 dagen worden overschreven, behoudens de camerabeelden die veiliggesteld zijn voor onderzoek en / of opsporing na een calamiteit of incident.

Artikel 7 Toegang tot de opnames

1. Toezichthouders van de sportlocaties hebben toegang tot de live-camerabeelden van de sportlocatie waar zij werken via een monitor, telefoon en / of I-Pad of tablet.
2. Monitoren waarop live camerabeelden getoond worden, bevinden zich in ruimtes die niet toegankelijk zijn voor onbevoegden.
3. Personen die met toestemming van de toezichthouders aanwezig zijn in een ruimte met een monitor waarop de live-camerabeelden te zien zijn, zijn op dat moment bevoegd om de live-camerabeelden op die monitor te zien. (Denk aan badpersoneel; schoonmakers en sportleerkrachten die het koffiezetapparaat in de beheerderskamer in de Drenthehal gebruiken).
4. De teamleider Buitendienst en de accommodatiebeheerder hebben via hun telefoon en / of I-Pad toegang tot de live camerabeelden van alle sportlocaties.
5. Team Informatisering is op grond van dit protocol geautoriseerd om op verzoek van de verantwoordelijk teamleider, de directeur of de burgemeester camerabeelden live met deze persoon te kunnen bekijken of om camerabeelden terug te kunnen zien naar aanleiding van een calamiteit of incident.
6. De beheerders hebben toegang tot de mogelijkheid om camerabeelden terug te zien op hun telefoon of I-Pad van de sportlocatie waar zij werken. Deze optie is beveiligd met een tweestaps verificatie.
7. De accommodatiebeheerder, de teamleider Buitendienst, en Team Informatisering hebben toegang tot de mogelijkheid om camerabeelden van alle locaties terug te zien op hun telefoon of I-Pad. Deze optie is beveiligd met een tweestaps verificatie.
8. Het is de beheerders, accommodatiebeheerder en Team Informatisering niet toegestaan om camerabeelden te kunnen terugzien, tenzij ze hiervoor (schriftelijke) toestemming hebben van de verantwoordelijk teamleider, directeur of burgemeester naar aanleiding van een calamiteit of incident.
9. In geval van een calamiteit of incident, stelt de toezichthouder de camerabeelden van die dag veilig zodat ze niet overschreven worden en daardoor beschikbaar blijven voor onderzoek en opsporing.

Artikel 8 Het opvragen van camerabeelden

1. Personen hebben het recht om camerabeelden terug te zien waarop zij zelf te zien zijn mits daar een gegronde reden voor is, dit ter beoordeling van de verantwoordelijk teamleider.
2. Personen die camerabeelden terug willen zien, moeten een schriftelijk verzoek indienen bij de verantwoordelijk teamleider. In het verzoek moet staan welke camerabeelden (locatie, datum en tijdstip) zij willen terugzien en waarom.
3. De verantwoordelijk teamleider toetst het verzoek aan de doelen waarvoor cameratoezicht werd ingesteld en aan de privacyregelgeving (met name de rechten van de verzoeker als genoemd in art. 12 t/m 22 van de AVG). Aan de hand hiervan bepaalt de teamleider of deze persoon toestem-

- ming krijgt om in zijn aanwezigheid de camerabeelden waar deze persoon zelf op staat, terug te kunnen zien. Hierbij wordt o.a. afgewogen of het belang en de rechten van de verzoeker opwegen tegen het belang van het respecteren van de privacy van eventuele anderen die in dat fragment in beeld zijn.
4. De verzoeker die toestemming krijgt om camerabeelden terug te zien, dient zich te legitimeren met een geldig legitimatiebewijs alvorens de camerabeelden mogen worden ingezien in het bijzijn van de teamleider of diens vervanger.
 5. Als een persoon camerabeelden wil terugzien in verband met een incident als diefstal, bedreiging, vandalisme, ongepast of ander ongewenst gedrag, dan wordt deze persoon doorverwezen naar de politie om aangifte te doen. Het is niet toegestaan om deze persoon de opnames te tonen.
 6. Als de politie of een opsporingsambtenaar camerabeelden vordert op grond van een wettelijke verplichting, dan dienen zij een schriftelijk verzoek daartoe in bij de verantwoordelijk teamleider onder vermelding van alle relevante gegevens over het incident, de locatie en de datum.
 7. De verantwoordelijk teamleider zorgt ervoor dat de betreffende camerabeelden via team Informatisering ter beschikking worden gesteld aan de politie- of opsporingsambtenaar die de beelden heeft gevorderd.
 8. De verantwoordelijk teamleider ziet er op toe dat de politieambtenaar of opsporingsambtenaar zich met een geldig legitimatiebewijs legitimeert alvorens hij of zij de gevraagde camerabeelden ontvangt voor onderzoek of opsporing.
 9. De camerabeelden mogen nimmer gebruikt worden als personeelsvolgsysteem of voor het verwerken van gegevens van in beeld gebrachte medewerkers van de gemeente of van een ingehuurd bedrijf.
 10. Leidinggevenden of medewerkers van de gemeente of van een ingehuurd bedrijf hebben geen toegang tot de camerabeelden, tenzij ze hier vanuit hun takenpakket toe bevoegd zijn en dit protocol naleven.

Artikel 9 Logboek cameratoezicht bij sportlocaties

1. Van iedere calamiteit of ieder incident wordt in een digitaal logboek bijgehouden: het incident, tijdstip, locatie, eventuele betrokkenen en wie de camerabeelden heeft veilig gesteld voor onderzoek en opsporing.
2. Na iedere calamiteit of ieder incident wordt de verantwoordelijk teamleider hiervan zo snel mogelijk op de hoogte gesteld.
3. In het logboek wordt eveneens bijgehouden wie, wanneer en waarom heeft aangevraagd om camerabeelden terug te zien en of dit verzoek werd toegekend door de verantwoordelijk teamleider. Zo ja, dan wordt genoteerd op welke wijze de verzoeker zich heeft gelegitimeerd, wanneer de camerabeelden werden teruggezien en wie daarbij aanwezig waren.
4. Het logboek wordt (in het zaakstelsel) aangemerkt als vertrouwelijk document.

Artikel 10 Geheimhoudingsplicht

1. Iedereen die bevoegd is camerabeelden in te zien, gaat vertrouwelijk en integer om met de camerabeelden. De camerabeelden worden door hen niet anders gebruikt dan noodzakelijk is voor de uitoefening van hun functie, met in achtname van de bepalingen in dit protocol.
2. Iedereen die bevoegd is camerabeelden in te zien, is verplicht tot geheimhouding van hetgeen hen uit hoofde van hun functie ter kennis is gekomen, tenzij een wettelijk voorschrift hen tot mededeling verplicht of uit hun taken de noodzaak tot mededeling voortvloeit.

Aldus besloten in de vergadering van het college, gehouden op 23 januari 2024

De gemeentesecretaris,

M. Hacking

De burgemeester,

J. Zwiers

Bijlage 2

Afwegingskader nieuw te plaatsen camera's bij sportlocaties

